

«ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ» 1954 թ. ՀԱՄԱՐՆԵՐՈՒՄ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎԱԾ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Աղամյան Ա.—Վաղերադրեր ոռոս-հայ բարեկամական հարաբերությունների պատմությունից (1809—1811)	9
Անասյան Հ.—Հայ-հունական աղատադրական շարժման մի էջ կանդիայի պատերազմի շրջանից (17-րդ դար)	3
Արզումանյան Մ.—Ասքանադ Մուսլյանի ուսույնությունը դործունեությունը 1905—1917 թթ.	12
Արեւունի Ա.—Մոսկովյան համալսարանի հայ ուսանողները XIX դարի 50—60-ական թվականներին	9
Խաչիկյան Լ.—Հայկական դաղթավայրերը Ուկրաինայում XVI—VII դարերում	4
Խաւրմանդարյան Ս.—Հայկական ՍՍՏ Սովետների երկրորդ համադումարը	9
Հակոբյան Ար.—Մարքսիստական լենինյան ուսմունքը պրոլետարիատի գիտատուրայի մասին	5
Ղաւրիբջանյան Գ.—Հոկտեմբերյան սոցիալիստական Մեծ ուսույնության և հայ ժողովրդի աղատադրումը	2
Մելիսեբ-Բեկ Լ.—Ռուս-հայկական հարաբերությունների պատմությունից	4
Միւսկո Վ.—Գյուղացիները որպէս զլխավոր և վճռական ուժ՝ ուկրաինական ժողովուրդի աղատադրական պատերազմում 1648—1654 թթ.	4
Մնացականյան Ա.Ս.—Թոնդրական շարժման մի քանի զլխավոր հարցերի մասին	3
Մնեյան Գ.—Ստեփան Շահումյանի պայքարը լենինյան տակտիկական դժի համար 1905 թվականի ուսույնությանի շրջանում	1
Նալբանդյան Հ.—Արարների հարկային քաղաքականությունը Հայաստանում	12
Ներսիսյան Մ.—Անդրկովկասյան ժողովուրդների պատմության ֆալսիֆիկացիան ամերիկա-անգլիական և թյուրքական ժամանակակից ուսույնությունը պատմադրութան կողմից	7
Պարսամյան Վ.—Գյուղացիական շարժումը Շուլավերում 1832 թ.	1
Պարսամյան Վ.—Արեւելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին	10
Սարկիսով Ե.—Թյուրքական աշխատավորութան աղքատացումը երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո	12

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Արահամյան Ա., Գաբրիելյան Գ.—Քյոռ-օղլու անտիպ երգերը	9
Գյուլնազարյան Խ.—Գրականութան մի քանի հարցեր և նախաուսույնությունը շրջանի հայ բողեւիկյան մամուլը	3
Գրիգորյան Գր.—Ներքին Հարստահարիչների դեմ հայ ժողովրդի մղած սոցիալական պայքարի արտացոլումը «Սասնա ծռեր» էպոսում	2

Գրիգորյան Կ. Ն.—Նալբանդյանի մի անհայտ հոգիվածը, տպագրված «Մուլա» թերթում	5
Թովմյան էդ.—Դերենիկ Դիմիթրիան	7
Կարինյան Արս.—Բաֆֆին և իր ռեակցիոն քննադատը	6
Համբարձումյան Հ.—Հոմերոսի հայերեն թարգմանությունների մասին	1
Հովհաննիսյան Արս.—Մ. Նալբանդյանի կենսագրություն անհայտ մի էջը	6
Ղանալանյան Ա.—Ժողովրդական բանահյուսությունը ղերը Հ. Պարոնյանի երգիծանքի մեջ	3
Մակարյան Ա.—Հրաչյա Քոչարի պատմվածքները և վիպակները	6
Մանուկյան Ս.—Ժողովուրդների բարեկամության արտացոլումը սովետահայ հետպատերազմյան գրականության մեջ	7
Մարգարյան Ալ.—Մ. Նալբանդյանին վերագրվող մի հոգիվածի մասին	11
Սալամեյան Յուր.—Հետաքրքրություններ Ուկրաինայում եղբայրական Հայաստանի կուլտուրայի նկատմամբ	5
Նազարյան Շ., Սնեցանյան Աս.—Նաղաշ Հովնաթանի անտիպ տաղերը	7
Նանուկյան Խ.—Վ. Փափաղյանի դրական գործունեության վաղ շրջանը	6
Ոսկերչյան Արս.—Նաիրի Զարյանի 20-ական թվականների ստեղծագործության մասին (դիտողություններ)	5
Պետրոսյան Ն.—Բաֆֆու 60-ական թվականների ստեղծագործությունները	8
Պողոսյան Ա.—Պուշկինի երկերի ամենահին թարգմանություններից մեկը	12
Սարգսյան Խ., Բրիգորյան Կ.—Նոր նյութեր Մ. Նալբանդյանի մասին	7
Սարգսյան Խ.—Մանուկ Արեղյան	12
Սիմոնյան Պ.—Մ. Նալբանդյանի անձնական գրադարանը	11
Սեփանյան Գ.—Նալբանդյանի «Ազատություն» բանաստեղծության հարյուրամյա կյանքը	11

III

ԼԵՋՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Գորնուկ Բ.—Այսպես կոչված «ազիանիկ» լեզուների մասին	6
Հարությունյան Ն.—Ուրարտական արձանագրությունների վերնագրային ղեկլարացիաները և նրանց նշանակությունը տոպոնիմիկայի հարցերի ուսումնասիրման գործում	6
Ղազարյան Ա.—Մ. Նալբանդյանի լեզվադիտական հայացքները	11
Ղարիբյան Ա.—Հայ բարբառադիտության մեծավորագույն խնդիրները	7
Ղափանցյան Գր.—Սովետական Հայաստանի նոր տեղանունների մասին	1
Ղափանցյան Գ.—Պալա լեզուն	9
Մուրվալյան Ա.—Հայոց լեզվի քերականական կառուցվածքի փոփոխության մասին	4

IV

ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Բուսյան Գ.—Եղիշե Չարենցի փիլիսոփայական ուրախները	12
Գալստյան Ն.—Հասարակության ընդհանուր և յուրահատուկ օրենքների դիալեկտիկայի մասին	5
Թովմասյան Ար.—Մ. Նալբանդյանը և ուսման ու ուսուցիչի դեմոկրատական էսթետիկան	11
Կարապետյան Ա.—Կանտի փիլիսոփայության մարքսիստական ըմբռնման շուրջը	6
Կարապետյան Ռ.—Բարոյականության վրա հասարակական միջավայրի ազդեցության հարցը Ն. Գ. Չերնիշևսկու էթիկայում	8
Հովհաննիսյան Արս.—Մ. Նալբանդյանի շրջադարձը իդեալիզմից դեպի մատերիալիզմ	11
Ոսկանյան Ա.—Հասարակության զարգացման մեջ աշխարհագրական միջավայրի դերի մասին	2

Վարդանյան Հ.—Հայ մաթիստների էպիդոնական «թեորիաների» հեղինակությունը	8
---	---

V

ՏՆՏԵՍԱԴԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ալահվերդյան Գ.—Հայկական ՍՍՌ արդյունաբերության բնութագրման շուրջը Հայ- բենական պատերազմի շրջանում	2
Բաղալյան Ս.—Կապիտալիզմի հիմնական հակասության մասին	10
Նուբուդյան Կ.—Տրանսպորտի դերը Հայկական ՍՍՌ արտադրողական ուժերի տե- ղադրման և տնտեսական ռազմենների զարգացման գործում	8
Համբարյան Ս.—Առևտրական հողագործության աճի պատմությունը Երևանյան նա- հանգում	12
Մարուխյան Ա.—Սովետական Ուկրաինայի տնտեսական ու կուլտուրական ծաղկումը	12
Պետրոսյան Վ.—Արտադրողական աշխատանքի հասկացության հարցի շուրջը	12

VI

ԱՐԽԵՈՒՆԴԻԱ

Առաքելյան Բ.—Գառնիում նոր հայտնաբերված մողայիկայի մասին (նախնական հա- ղորդում)	7
Մնացականյան Հ.—Հնագույն դամբարանադաշտ Ցամաքաբերդ գյուղի մոտ	5

VII

ԱՐՎԵՍՏ

Ջառյան Ռ.—Սիրանուշ	1
Ջառյան Ռ.—Պայքարը հայ թատրոնում Մաքսիմ Գորկու դրամատուրգիայի համար	10
Հաղուքյան Վ.—Թորոս Թորամանյանը և հայ ճարտարապետության դիտական ուսումնասիրությունը	5
Հովակիմյան Բ.—Վ. Գ. Բելինսկին և հայ թատերական քննադատությունը XIX դարի 60-ական թվականներին	2
Ղալփախյան Հ.—Հայաստանի երկարսիդ բաղիլիկները	8
Մնացականյան Ս.—Հայ ճարտարապետության պատմության աղավաղումների դեմ	2
Մուրադյան Ս.—Հայ-ուկրաինական երաժշտական կապերի պատմությունը	10

VIII

ԴՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԻՅՈՒՄԵՐԱՅԻԱ

Անասյան Հ.—Փալատոս Բուդանդի հայոց պատմության ուսերեն թարգմանու- թյունը	12
Բաղդասարյան Ս.—Մի բարբառի ուսումնասիրության մասին	5
Կուրապետյան Հ.—Արժեքավոր աշխատությունը Հայաստանի բանվորների և գյուղա- ցիների ռեկոլուցիոն պայքարի պատմության մասին	9
Հովոբյան Վ.—Պրոֆ. Ա. Արրահամյանի «Մի էջ Անդրկովկասի ժողովուրդների և հայ-ուսական հարաբերությունների պատմությունից» (Երևան, 1953) աշ- խատության առթիվ	6
Մելիքսեր-Բեկ Լ.—Կ. Ղաֆադարյան—Դվին քաղաքը և նրա պեղումները	1
Մուրվալյան Ա.—Ի. Արուստեանի նոր աշխատությունը	8
Յուդաբաբյան Կ., Բարթիկյան Հ.—Նոր ուսումնասիրությունը պալլիկյան շարժման մասին	10
Ասեփանյան Հ.—Ծովային ատլասի 2-րդ հատորի մասին	2

IX

ԼՐԱՏՈՒ

Հայկական ՍՍՌ-Գիտությունների ակադեմիայի ընդհանուր ժողովը	3
Մոսկվայի և Անդրկովկասի դիտնականների միացյալ գիտական սեսիան Բաքվում .	4
Հորեկյանական սեսիա՝ նվիրված Ռուսաստանի հետ Ուկրաինայի վերամիավորման 300-ամյակին	6
Գիտական խորհրդակցություն վիճակագրության խնդիրների մասին	7
Գիտական սեսիա, նվիրված Ա. Պ. Չեխովի մահվան 50-ամյակին	8
ՍՍՌԿ Գիտությունների ակադեմիայի Դադստանի ֆիլիալի պատմության, լեզվի և գրականության ինստիտուտի գիտական սեսիա, նվիրված Դադստանի ժողո- վուրդների սլավոնության մի քանի հարցերի ուսումնասիրությանը	8
Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի տնտեսագիտական սեկտորում . . .	10
Գիտական սեսիա՝ նվիրված Մ. Նալբանդյանի ծննդյան 125-ամյակին	11
Գիտական խորհրդակցություն նվիրված հիմնական ֆոնդերի օգտագործման և ար- տադրական կարողությունների պրոբլեմին	12
Գիտերտացիաների պաշտպանություն	12
Նոր գրքեր	12

ПЕРЕЧЕНЬ

статей, опубликованных в номерах „Известий“ (обществ. науки)
АН Армянской ССР за 1954 г.

I

История

	№
<i>Адамян А.</i> Документы из истории армяно-русских дружественных отношений	9
<i>Акопян Арш.</i> Марксистско-ленинское учение о диктатуре пролетариата . . .	5
<i>Анасян А.</i> Из истории армяно-греческого освободительного движения времен Кандийской войны (XVII век)	3
<i>Арзуманян М.</i> Революционная деятельность Асканаза Мравяна в 1905—1917 гг.	12
<i>Аршаруни А.</i> Студенты-армяне Московского университета 50—60-х гг. XIX столетия	9
<i>Гарибджанян Г.</i> Великая Октябрьская социалистическая революция и освобо- ждение армянского народа	2
<i>Меликсет-Бек Л. М.</i> Из истории русско-армянских отношений	4
<i>Мнацаканян Ас.</i> О некоторых главных вопросах Тондракийского движения .	3
<i>Мнеян Г.</i> Борьба Степана Шаумяна за ленинскую тактическую линию в ре- волюции 1905 г.	1
<i>Мышко Л.</i> Крестьяне — главная и решающая сила освободительной войны украинского народа в 1648—1654 гг.	4
<i>Налбандян А.</i> Налоговая политика арабов в Армении	12
<i>Нерсисян М.</i> Фальсификация истории народов Закавказья в современной аме- риканско-английской и турецкой реакционной историографии	7
<i>Парсамян В.</i> Крестьянское движение в Шулаверах в 1852 г.	1
<i>Парсамян В.</i> Присоединение Восточной Армении к России	10
<i>Саркисов Е. К.</i> Обнищание трудящихся Турции после второй мировой войны	12
<i>Хачикян Л.</i> Армянские колонии на Украине XVI—XVII вв.	4
<i>Хармандарян С.</i> Второй съезд Советов Армянской ССР	9

II

Литература

<i>Абрамян А., Габриелян Д.</i> Неизданные песни Кёр-оглы	9
<i>Амбирцумян А.</i> Об армянских переводах Гомера	1
<i>Воскерчян Арт.</i> О творчестве Наири Заряна в двадцатых годах (заметки) . .	5
<i>Ганалаян А.</i> Роль народно-поэтического творчества в сатире А. Пароняна .	3
<i>Григорян Гр.</i> Отражение социальной борьбы против внутренних поработителей армянского народа в эпосе „Сасна црер“	2
<i>Григорян К. Н.</i> Неизвестная статья М. Налбандяна, напечатанная в газете „Молва“.	5
<i>Гюльназарян Х.</i> Некоторые вопросы литературы в армянской большевистской печати дореволюционного периода	3
<i>Иоаннисян Ашот.</i> Неизвестная страница биографии М. Налбандяна	6

<i>Каринян Арт.</i> Раффи и его реакционный критик	6
<i>Макарян А.</i> Рассказы и повести Р. Кочара	6
<i>Манукян С.</i> Отражение дружбы народов в армянской советской послевоенной литературе	7
<i>Маркарян А.</i> Об одной статье, приписываемой М. Налбандяну	11
<i>Назаренко Юрий.</i> Интерес на Украине к культуре братской Армении	5
<i>Назарян Ш., Мнацаканян Ас.</i> Неизданные стихи Нагаша Овнатана	7
<i>Нанумян Рузан.</i> Творчество раннего периода В. Папазяна	6
<i>Петросян Егише.</i> Произведения Раффи 60-х годов	8
<i>Погосян А.</i> Один из давних переводов произведений Пушкина	12
<i>Саркисян Х., Григорян К.</i> Новые материалы о М. Налбандяне	7
<i>Саркисян Х.</i> Манук. Абебян	12
<i>Симосян П.</i> Личная библиотека М. Налбандяна	12
<i>Степанян Г.</i> Столетняя жизнь стихотворения М. Налбандяна „Свобода“	11
<i>Топчян Эд.</i> Дереник Демирчян	7

III

Я з ы к о в е д е н и е

<i>Арутюнян Н.</i> Заглавные декларации урартских надписей и их значение при изучении вопросов топонимики	8
<i>Гарибян А.</i> Ближайшие задачи армянской диалектологии	7
<i>Горкунг Б. В.</i> О так называемых „азнанических“ языках	6
<i>Казарян С.</i> Языковедческие взгляды М. Налбандяна	11
<i>Капанцян Гр.</i> О новых наименованиях населенных пунктов Советской Армении	1
<i>Капанцян Гр.</i> Палайский язык	9
<i>Мурвалян А.</i> Об изменениях грамматического строя армянского языка	4

IV

Ф и л о с о ф и я

<i>Брутян Г.</i> Философские рубайны Егише Чаренца	12
<i>Вартанян А.</i> Реакционная сущность эпигонских „теорий“ армянских махистов	8
<i>Восканян А.</i> К вопросу о роли географической среды в развитии общества	3
<i>Гаспарян Н.</i> О диалектике общих и специфических законов общества	9
<i>Иоаннисян Ашот.</i> Поворот М. Налбандяна от идеализма к материализму	11
<i>Карапетян А.</i> К марксистскому пониманию философии Канта	6
<i>Карапетян Р.</i> Вопрос о влиянии общественной среды на мораль в этике Чернышевского	8
<i>Товмасын Ст. М.</i> Налбандян и русская революционно-демократическая эстетика	11

V

Э к о н о м и к а

<i>Аллахвердян Г.</i> К характеристике промышленности Армянской ССР в период Отечественной войны	2
<i>Амбарян А.</i> Из истории роста торгового земледелия в Эриванской губернии	12
<i>Бадалян С.</i> Об основном противоречии капитализма	10
<i>Марухян Ар.</i> Экономический и культурный расцвет Советской Украины	4
<i>Петросян В.</i> О понятии производительности труда	12
<i>Хуршудян К.</i> Роль транспорта в размещении производительных сил и развитии экономических районов Армянской ССР	8

VI

Археология

<i>Аракелян Б.</i> О новооткрытой мозаике в Гарни (предварительное сообщение)	7
<i>Мнацаканян А.</i> Старинное кладбище около селения Цамакаберд.	5

VII

Искусство

<i>Арутюнян В.</i> Торос Тораманян и научное изучение армянской архитектуры	5
<i>Зарян Р.</i> Сирануш	1
<i>Зарян Р.</i> Борьба в армянском театре за драматургию Максима Горького . .	10
<i>Мнацаканян Ст.</i> Против искажения истории армянской архитектуры	2
<i>Мурадян М.</i> Из истории армяно-украинских музыкальных связей	10
<i>Овакимян Б. В. Г.</i> Белинский и армянская театральная критика в 60-х годах XIX века	2
<i>Халпахчян О.</i> Двухабсидные базилики Армении	8

VIII

Критика и библиография

<i>Акопян В.</i> — Проф. А. Абрамян „Страница из истории народов Закавказья и армяно-русских отношений“ (Ереван, 1953)	6
<i>Анасян А.</i> Русский перевод армянской истории Фавстоса Бузанда	12
<i>Багдасарян С.</i> Об изучении одного диалекта	5
<i>Карапетян О.</i> Ценная работа об истории революционной борьбы рабочих и крестьян Армении	9
<i>Меликсет-Бек Л.</i> — К. Кафадарян. Город Двин и его раскопки	1
<i>Мурвалян А.</i> Новая работа И. Абуладзе	8
<i>Степанян И.</i> О 2-м томе морского атласа	2
<i>Юзбашян К., Бартикян Р.</i> Новое исследование о павликианском движении .	10

IX

Хроника

Общее собрание Академии наук Армянской ССР	3
Объединенная научная сессия ученых Москвы и Закавказья в Баку	5
Юбилейная сессия, посвященная 300-летию воссоединения Украины с Россией	6
Научное совещание по вопросам статистики	7
Научная сессия, посвященная 50-летию со дня смерти А. П. Чехова	8
Научная сессия Института истории, языка и литературы Дагестанского филиала Академии наук СССР, посвященная изучению некоторых проблем истории народов Дагестана	8
В Секторе экономики Академии наук Армянской ССР	10
Научная сессия, посвященная 125-летию со дня рождения М. Л. Налбандяна .	11
Научное совещание по проблеме использования основных фондов и производственных мощностей	12
Новые книги	12